

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **J. S.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 7 marca 2024 r.

kwestii wyłączenia sędziego **Antoniego Bojańczyka**

od udziału w sprawie III KO140/23,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności

p o s t a n o w i ł:

wyłączyć sędziego Antoniego Bojańczyka od udziału w sprawie Sądu Najwyższego o sygn. akt III KO 140/23.

UZASADNIENIE

Pismem z 26 stycznia 2024 r. J. S. wniósł o wyłączenie sędziego Antoniego Bojańczyka od udziału w rozpoznawaniu złożonego przez skarżącego wniosku o wznowienie postępowania karnego. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że zachodzi „duża wątpliwość” co do bezstronności sędziego Antoniego Bojańczyka, który nie brał udziału w wydaniu uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/2020), oraz „nie może

orzekać o wznowieniu neo-sędziecia w sprawie gdzie chodzi o neo-sędziów powołanych przez neo KRS”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

We wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 grudnia 2021 r., sygn. akt II AKa 104/21, podniesiono zarzut zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., wynikającej z wydania orzeczenia przez Sąd, w którego składzie orzekającym zasiadała sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie delegowana do Sądu Apelacyjnego w Krakowie decyzją Ministra Sprawiedliwości.

W sytuacji, gdy sędzia Antoni Bojańczyk został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018r., poz. 3) oczywistym jest, że jedynie pośrednio odnosić się mogą do niego zarzuty orzekania w tej sprawie z naruszeniem reguły *nemo iudex in causa sua*. Jednocześnie jednak dostrzec należy, że do oceny zarzutów wskazujących na wystąpienie przesłanki z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. mającej wynikać z faktu delegowania sędziego przez Ministra Sprawiedliwości zastosowanie mają, zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego kryteria zawarte w uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020 (zob. postanowienie SN z 23 czerwca 2022 r., IV KK 164/22), pozwalające na ocenę podobnie jak w odniesieniu do sędziów powołanych na stanowisko sędziowskie z udziałem wadliwie ukształtowanej KRS, czy istnieją okoliczności, które w powiązaniu z faktem delegacji (albo odpowiednio wadliwego powołania) podważają niezawisłość i bezstronność sędziego. Zasadnicza treść powołanej uchwały odnosi się jednak bezpośrednio do osób powołanych na stanowisko sędziego w Sądzie Najwyższym, tak jak sędzia Antoni Bojańczyk, w procedurze wadliwie ukształtowanej przez udział w niej niekonstytucyjnie działającej Krajowej Rady Sądownictwa i przesądza, że „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady

Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.” Zatem w istocie biorąc udział w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy i decydując w przedmiocie zasadności wniosku o wznowienie objęty wnioskiem o wyłączenie sędziego Antoni Bojańczyk pośrednio wypowiadałby się na temat własnego statusu jako sędziego, a ocena musiałaby opierać się m.in. na ocenie orzeczenia wskazującego, że dotyczy ono tego sędziego i wiąże z jego orzekaniem skutek w postaci wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. Z tej przyczyny, jeszcze przed wydaniem orzeczenia, wnioskodawca mógłby pozostawać w uzasadnionym przekonaniu, że zarzuty podnoszące zaistnienie uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. nie zostaną rozpoznane bezstronnie. Przesądza to o wystąpieniu uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego.

Niezależnie od powyższego podkreślić należy, że Sąd Najwyższy związany jest uchwałą trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/2020) w świetle której skład Sądu Najwyższego w którym zasiada sędzia Antoni Bojańczyk dotknięty jest wadą w postaci nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Podkreślono tam m.in, że „powołanie do Sądu Najwyższego jest zawsze pierwszym powołaniem na urząd w tym Sądzie, wymaga więc spełnienia szczególnych warunków i dochowania procedur, w których rzeczywiście można zweryfikować kompetencje kandydata, także z punktu widzenia jego cech istotnych dla zachowania niezawisłości i bezstronności. Brak takiej weryfikacji i brak transparentności procesu powołania, którą charakteryzowały się przeprowadzone konkursy, tworzą stan niepewności i rodzą podejrzenia o polityczne motywacje decyzji nominacyjnych. Wyklucza to spełnienie obiektywnych warunków postrzegania tak nominowanych osób jako bezstronnych i niezawisłych. Tym bardziej, że chodzi o powołania do sądu ostatniej instancji, mającego kompetencję do uchylania prawomocnych orzeczeń sądowych i dokonywania wiążącej wykładni prawa, którego orzeczenia nie podlegają już efektywnej kontroli, pozwalającej na weryfikację, czy spełnione zostały warunki bezstronności i niezawisłości sądu, w składzie którego biorą udział osoby powołane na urząd sędziego Sądu Najwyższego w wadliwej procedurze. Z tego powodu dochowanie

najwyższych standardów w procesie powoływania na urząd jest decydujące dla oceny czy osoba, która to postępowanie przeszła, daje gwarancje niezawisłości i bezstronności Sądu Najwyższego, gdy orzeka ona w danym składzie tego Sądu.”

W świetle powyższego stwierdzić zatem należy zasadność wniosku o wyłączenie, albowiem zachodzą podstawy do wyłączenia sędziego Antoniego Bojańczyka od udziału w sprawie prowadzonej w Sądzie Najwyższym pod sygnaturą III KO 140/23 skoro jak wskazano wyżej sąd orzekający, w którego składzie by uczestniczył, nie spełniałby w tej sytuacji kryteriów określonych w art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, zaś postępowanie prowadzone przez taki sąd byłoby obciążone wadą traktowaną na gruncie wykładni przyjętej w uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. jako bezzwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. W szerszym zakresie należy odwołać się do argumentów przedstawionych w postanowieniu Sądu Najwyższego w sprawach II KK 82/23 oraz IV KK 571/23.

Powyższe przesądza o zasadności uwzględnienia wniosku o wyłączenie.

Wobec tego należało orzec jak w sentencji.

[ał]

[SOP]